ਜੀਵਨ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰੰਗਾਵਾਲਾ

SINGH BROTHERS
ANARKALI (HOSPITAL ROAD) LAHORE.

ਸਰਬ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਿੱਖ-ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨਵੀਨ ਲੜੀ

ਜੀਵਨ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ਼ਹੀਦ

ਕਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਮਾਸਟਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗੰਗਾਵਾਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

KHALSA COLLEGE LIBRARY

ਦਸੰਬਰ ੧੯੩੫

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਲ ਬਿਨਾਂ ਜਿਲਦ ।–)

26186

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ।

ਆਦ-ਅੰਤ

ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਦਾਤੇ ਸਤਿਗੁਰ,
ਤੇਰੀ ਦੰਨ ਕਮਾਈ!
ਲਾ ਕੇ ਜਿਸ ਸਰਬੰਸ ਆਪਣਾ,
ਰੁੜ੍ਹਦੀ ਬੰਨੇ ਲਾਈ!
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇਰਾ ਖੰਡੇ ਵਾਲਾ,
ਐਸੀ ਕਲਾ ਵਿਖਾਵੇ!
ਗਿੱਦੜ ਜੋ ਛਕ ਜਾਵੇ ਭੁਲ ਕੇ,
ਝੱਟ ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਜਾਵੇ!
ਚਿੜੀਆਂ ਪੀਵਣ, ਬਾਜ਼ਾਂ ਤਾਈਂ,
ਖ਼ੂਬ ਵਿਖਾਉਣ ਅੱਖਾਂ!
ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮਾ,
ਮਾਰੇ ਰਣ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ!
ਸਭਨਾਂ ਬਣ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇਰਾ,
ਕੀਤੀ ਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰੀ!
ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ ਤਨ ਦੇ,
ਸੀ ਨਾ ਮੁਖੋਂ ਉਚਾਰੀ!

ਭੂਮਿਕਾ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਰੂਹਾਂ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਸੇ ਲਈ ਹਰ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੈਕਚਰਾਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਬੂਟਾ ਪਲਿਆ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੇ ਮਾਨ ਵੀ ਬੜਾ ਹੈ; ਪਰ ਹਾਲੀ ਅਸੀਂ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਭੀ ਹਾਲਾਂ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੱਠ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਲਕ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਲੇ ਦਮ ਤਕ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੰਥ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਈ, ਅਤੇ ਉੜਕ ਪੰਥਕ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆਂ (੧੭੬੪ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ) ਦੋ ਸੌ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਆਪ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਉਹ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕੇਡੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.